

Uw voorbereiding

Bereid u voor en houd u aan de onderstaande instructies.

Bloedwaarden meten voor de behandeling

Voor de behandeling moeten uw bloedwaarden gemeten worden. Hiervoor wordt bloed bij u afgenomen. De arts bepaald of uw waarden hoog genoeg zijn om door te gaan met de behandeling.

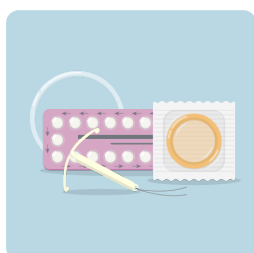
Als u waarden te laag zijn kan de behandeling worden uitgesteld of worden stopgezet. Soms krijgt u medicijnen om de bloedwaarden te verhogen.

Bent u zwanger of geeft u borstvoeding?

Als u zwanger bent of denkt te zijn bespreek dit vóór de behandelingen met uw zorgverlener.

Ook wanneer u borstvoeding geeft moet u dit aangeven.

Word niet zwanger tijdens de behandeling

Het is belangrijk om tijdens de behandeling niet zwanger te worden. De behandeling kan namelijk schadelijk zijn voor ongeboren kinderen. Dit verschilt per situatie en behandeling.

Zorg dus voor een goede anticonceptie. Na de behandeling is het verstandig om enkele maanden te wachten met een zwangerschap. Bespreek dit met

uw zorgverlener.

Autorijden

Tijdens de behandeling mag u gewoon auto blijven rijden.

Stoppen met roken

Tijdens de behandeling van kanker is het belangrijk dat u probeert te stoppen met roken.

Uw huisarts wordt op de hoogte gesteld

Uw huisarts wordt aan begin van uw behandeling op de hoogte gesteld.

Eten en drinken

Bereid u voor door de onderstaande stappen goed door te lezen.

Voeding bij kanker

Als u ziek bent is goede voeding en een gezond lichaamsgewicht belangrijk. Zo versterkt u uw weerstand en conditie tijdens de behandeling. Zorg ervoor dat er genoeg energie, eiwitten, vocht, vitamines en mineralen in uw voeding zitten.

Problemen met eten en drinken

Uw ziekte kan invloed hebben op wat u eet en drinkt. U kunt klachten ervaren zoals:

- Gewichtsverlies
- Smaak- en reukveranderingen
- Misselijkheid en overgeven
- Vermoeidheid
- Verstopping
- Diarree
- Een droge mond
- Een pijnlijke mond, keel of slokdarm

- Ongewenst aankomen

Blijf op uw normale gewicht

Uw ziekte kan er voor zorgen dat u minder eetlust heeft. Ook kan u in een korte periode afvallen. Dit is niet goed voor uw behandeling, omdat uw behandeling op uw lichaam wordt afgestemd.

Het is belangrijk om tijdens de behandeling niet af te vallen of aan te komen. Als u wilt afvallen, doe dit dan in overleg met uw behandelaar.

Matig uw alcohol gebruik

Tijdens de behandeling is het verstandig om uw alcoholgebruik te matigen. Neem 24 vóór tot 48 uur na de behandeling geen alcohol.

Medicijnen

Bereid u voor door de onderstaande stappen goed door te lezen.

Medicijnen

Sommige medicijnen kunnen het effect van de behandeling versterken of verzwakken. Bespreek daarom met uw zorgverlener of u door kunt gaan of tijdelijk moet stoppen met deze medicatie.

Denk hierbij ook aan vitaminepillen, wietolie, alternatieve geneesmiddelen, voedingssupplementen, kruiden en homeopatische middelen.

Aanvullende medicijnen

Soms heeft u aanvullende medicijnen nodig bij de behandeling. Bijvoorbeeld medicijnen tegen misselijkheid.

Heeft u een allergie?

Wanneer u een allergie heeft moet u dit zo vroeg mogelijk aan uw behandelend arts doorgeven.

Uw therapie

Bekijk hieronder uw behandeling als animatie.

Immunotherapie

Video voice-over

Iedereen heeft een immuunsysteem, ook wel het afweersysteem genoemd. Het immuunsysteem beschermt ons lichaam tegen indringers, zoals virussen en bacteriën.

Ook kan het immuunsysteem de strijd aangaan met kankercellen.

Om het immuunsysteem daarbij te helpen is er immunotherapie ontwikkeld.

Immunotherapie is een behandeling bij kanker en zorgt ervoor dat ons afweersysteem sterker wordt en de kankercellen beter herkent en aanvalt.

Immunotherapie wordt meestal via een infuus in het ziekenhuis gegeven volgens een vast schema in een bepaalde periode, bijvoorbeeld eens in de 2 weken.

Dit noemen we een kuur. Een behandeling bestaat vaak uit meerdere kuren en kan variëren van een aantal maanden tot twee jaar.

Immunotherapie kan zwaar zijn en de behandeling kan bijwerkingen geven. Dit komt omdat het immuunsysteem extra actief wordt en het lichaam daarop reageert.

De bijwerkingen verschillen sterk per persoon en kunnen ook invloed hebben op gezonde delen van uw lichaam. Het kan zijn dat u pas ná de behandeling last krijgt van bijwerkingen.

Immunotherapie is een ingrijpende behandeling en voordat u hiermee start wordt de behandeling uitgebreid met u besproken.

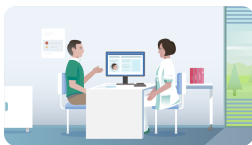
Behandelcombinatie

Immunotherapie krijgt u vaak in combinatie met andere behandelmethoden zoals een operatie, radiotherapie, doelgerichte therapie, chemotherapie of hormonale therapie.

Deze combinatie kan de behandeling erg zwaar maken.

Gesprek in het ziekenhuis

Tijdens de behandeling komt u regelmatig in het ziekenhuis. Tijdens het gesprek met uw arts of verpleegkundige kunt u vragen stellen en krijgt u adviezen over hoe u kunt omgaan met bijwerkingen.

Hoe lang duurt de behandeling?

De duur van de behandeling verschilt afhankelijk van het doel, het schema, dosering, soort kanker, soort medicatie en het effect van de medicatie.

De behandeling kan weken, maanden of zelfs jaren duren. Ook staat u daarnaast vaak levenslang onder controle.

Nazorg na uw behandeling

Extra begeleiding

U kunt tijdens en na uw behandeling extra begeleiding krijgen van hulpverleners.

Heeft u thuiszorg nodig?

Geef op tijd aan of u thuis ondersteuning nodig heeft. Samen met uw zorgverlener kunt u overleggen welke zorg u nodig heeft en hoe u dit kunt regelen.

Resultaat van de behandeling

Immunotherapie is niet altijd meteen effectief. Het kan weken tot maanden duren voordat beoordeeld kan worden of de behandeling effectief is. Dat verschilt per persoon.

Stop nooit zonder overleg de behandeling

De behandeling kan erg zwaar zijn. Soms wegen nadelen niet op tegen de voordelen. Twijfelt u aan de behandeling, bespreek dit in alle gevallen met uw zorgverlener.

U mag niet zonder overleg stoppen met de behandeling.

Risico's

Mogelijke risico's tijdens en na uw onderzoek of behandeling.

Bijwerkingen

Immunotherapie is een intensieve behandelmethode en u kunt last krijgen van bijwerkingen. Deze verschillen per persoon. De volgende bijwerkingen komen regelmatig voor:

- Huidafwijkingen (pukkels of puistjes)
- Diarree of buikpijn
- Een griepig gevoel
- Koorts
- Misselijkheid
- Ontstekingen van gewrichten en organen

- Moeheid en minder energie
- Minder eetlust
- Invloed op seksualiteit, vruchtbaarheid en zwangerschap

Heeft u last van bijwerkingen? Raadpleeg dan uw zorgverlener.

Auto-immuunreactie

Immunotherapie versterkt uw afweerreacties. Soms kan dit leiden tot afweerreacties gericht tegen het eigen lichaam. Dit wordt auto-immuunreactie genoemd. Het lichaam valt dan zichzelf aan. Dit betekent dat gezonde cellen afbreken, wat ontstekingen veroorzaakt in de darmen, longen of lever. U kunt last krijgen van een griepig gevoel, darmontstekingen met diarree als gevolg en huidontstekingen zoals uitslag.

Behandeldagboek

Vaak krijgt u bij de behandeling een dagboek. Hierin kunt u noteren hoe u zich voelt en van welke bijwerkingen of symptomen u last heeft. Dit dagboek kunt u gebruiken bij gesprekken met uw arts.

Complicaties

Neem contact op met uw zorgverlener:

Algemeen

- Als u zwakte, een doof gevoel, tinteling of brandende pijn aan uw armen of benen ervaart
- Als u hoofdpijn heeft
- Als u duizelig bent
- Als u last heeft van hartkloppingen of een snelle hartslag
- Als u last heeft van koorts, zwellingen (oedeem), gedragsveranderingen en donkere urine
- Als u last heeft van jeuk of huiduitslag

Ademhaling

- Als u last heeft van een piepende ademhaling, kortademigheid of hoesten

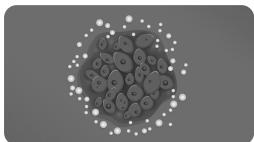
Maag- en darmstelsel

- Als u diarree heeft
- Als u misselijk bent of moet overgeven
- Als uw darmen verstopt zijn
- Als u buikpijn of maagpijn heeft
- Als u zweren in uw mond krijgt of koortsblaasjes
- Als u bloed in de ontlasting heeft

Ogen

- Als u wazig ziet of droge ogen heeft
- Als uw oogwit geel wordt
- Als u dubbel ziet
- Als u oogpijn heeft of uw ogen rood zijn

Resistentie

Het kan zijn dat de kankercellen tijdens de behandeling minder gevoelig of zelfs ongevoelig worden voor de medicijnen. De medicijnen werken dan niet meer goed. De behandeling kan dan worden stopgezet of gecombineerd worden met andere medicijnen.

Leven met kanker

Kanker heeft vaak gevolgen voor de kwaliteit van leven en uw sociale leven. Klachten kunnen de kwaliteit van het dagelijks leven (sterk) verminderen.

Leven met kanker

Kanker heeft vaak gevolgen voor de kwaliteit van leven en uw sociale leven. Klachten kunnen de kwaliteit van het dagelijks leven (sterk) verminderen.

Klachten

Steeds meer mensen leven langer met kanker of nadat ze genezen zijn van kanker. Dat is een positieve ontwikkeling, maar veel mensen houden na de behandeling klachten. Deze klachten kunnen per persoon erg verschillend zijn.

Diagnose kanker

Kanker maakt emoties los en daarbij kunnen allerlei vragen ontstaan. Word ik wel beter? Wat gaat er gebeuren?

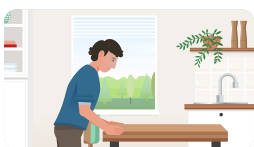
Het kan moeilijk zijn om met dit soort vragen en emoties om te gaan. In de meeste gevallen zullen de emoties na verloop van tijd afnemen. Maar in sommige situaties kunnen ze ook ineens weer opspelen.

Tips

Hierbij geven we u een aantal tips om om te gaan met angst en onzekerheid:

- Praat over uw gevoelens, dat kan enorm helpen. Sommige mensen vinden praten met dierbaren over hun ziekte moeilijk. Contact zoeken met een lotgenoot kan dan een uitkomst bieden. Op internet zijn verschillende forums te vinden
- Voor sommige mensen helpt het om gedachten op papier te zetten. Hierdoor kunt u meer grip krijgen op uw gevoelens en emoties
- Zoek regelmatig afleiding. Probeer dingen te doen die u leuk vindt en verzet hiermee uw gedachten
- Sommige mensen vinden het prettig om op een actieve manier met kanker om te gaan door zich te verdiepen in mogelijke behandelingen of door meer te lezen over kanker. Patiëntenverenigingen kunnen u hierbij helpen

Vermoeidheid

Bijna alle patiënten hebben tijdens een behandeling voor kanker last van vermoeidheid. Dat is normaal. De behandelingen (zoals een operatie, chemotherapie of bestraling) en het reizen naar het ziekenhuis is meestal erg intensief.

Ook spanningen en onzekerheden kunnen zorgen voor vermoeidheid. Bespreek uw vermoeidheidsklachten daarom met uw arts, want vaak zijn er mogelijkheden om de vermoeidheid

te verminderen.

Tips

- Vertel uw zorgverlener dat u moe bent. Soms is er een directe oorzaak voor de vermoeidheid die behandeld kan worden
- Accepteer uw vermoeidheid en probeer er niet tegen te vechten. Doe het rustiger aan dan u gewend bent
- Probeer regelmaat in uw dagen te houden. Sta op vaste tijden op en ga op vaste tijden slapen
- Blijf actief, maar plan uw activiteiten, neem daarbij voldoende rustpauzes
- Laat u bij zware werkzaamheden helpen
- Zorg voor ontspanning. Doe niet alleen activiteiten die u nuttig vindt, maar doe regelmatig iets waar u plezier aan beleeft. Leuke activiteiten geven u energie. Ook ontspanningsoefeningen kunnen u helpen
- Probeer niet teveel te piekeren, dit kost energie
- Informeer de mensen in uw omgeving. Geef aan dat u kanker heeft (gehad) en daardoor regelmatig moe bent. Dit voorkomt onbegrip
- Vraag mensen in uw omgeving om te helpen. Denk hierbij aan het doen van boodschappen. Vaak zijn mensen blij dat ze iets concreets kunnen doen

Kanker infolijn

Mochten u of uw naasten vragen, zorgen of twijfels hebben over de behandeling, dan kunt u gratis bellen met de kanker.nl infolijn.

Telefoonnummer: 0800 022 66 22

Ook kunt u vragen stellen via de mail. U kunt daarvoor op de website van [kanker.nl/infolijn](https://www.kanker.nl/infolijn) terecht. Uw vraag wordt vervolgens via de mail of telefonisch beantwoord.

[Klik hier om naar de website te gaan. \(https://www.kanker.nl/hulp-en-ondersteuning/kankernl-infolijn\).](https://www.kanker.nl/hulp-en-ondersteuning/kankernl-infolijn)

Patiëntenvereniging

Contact met lotgenoten

Immunotherapie is een zware behandeling en het kan prettig voor u zijn om uw ervaringen en gevoelens te delen met iemand in een vergelijkbare situatie. Lotgenoten kunnen elkaar vaak makkelijker begrijpen.

Lotgenoten kunt u ontmoeten via een patiëntenorganisatie of via een inloophuis. Ook via [kanker.nl](https://www.kanker.nl) kunt u lotgenoten ontmoeten.

[Klik hier om naar de website te gaan. \(https://www.kanker.nl\)](https://www.kanker.nl)

Patiëntenbeweging NFK

De NFK is een samenwerkingsverband van twintig kankerpatiëntenorganisaties. De NFK vertegenwoordigt alle kankerpatiënten in Nederland en komt op voor hun belangen. De organisatie streeft naar betere zorg en meer kwaliteit van leven.

[Ga naar de website \(https://nfk.nl/\)](https://nfk.nl/)

Meer informatie

Meer informatie

Wilt u meer weten over immunotherapie en kanker? Dan kunt u terecht op de website [kanker.nl](https://www.kanker.nl). Hier kunt u uitgebreide informatie vinden over soorten kanker, behandelingen en omgaan met kanker. Ook kunt u ervaringen van andere kankerpatiënten vinden.

[Klik hier om naar de website te gaan. \(https://www.kanker.nl\)](https://www.kanker.nl)

